

Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26865>

Özet

Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri (ÖYE), akademisyenlerin veya ö?retmenlerin e?itim-ö?retim süreçlerinde benimsedikleri pedagojik yakla??mlar? ve yöntemleri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu envanterin **Türkçe'ye uyarlanması**, 2015 yılında Begüm Özaydınlı Tanrıverdi ve A. Geçer tarafından gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin kültürel bağlamda geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmeyi amaçlamıştır. Envanter, bireylerin öğrenme ve öğretim süreçlerine dair derinlemesine inançları ve uygulamaları ortaya koyarak, eğitim bilimleri alanındaki araştırmalara önemli bir katkı sağlamaktadır.

Bu araç, özellikle yüksekö?retim kurumlarında görev yapan ö?retim elemanları, ders içeriklerini sunma ve öğrenci etkileşimini yönetme biçimlerini analiz etmek için kullanılmaktadır. Ölçeğin bağarlı bir şekilde Türkçeye adapte edilmesi, yerel eğitim araştırmacıların **ö?retim yakla??mlar?** konusundaki çalışmaları uluslararası standartlara uygun bir şekilde yürütmesine olanak tanımıştır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retim Yakla??mlar?, Pedagoji, Eğitim Bilimleri, Psikometrik, Envanter, Uyarlama, Ö?retmen Eğitimi.

Yazarlar

Begüm Özaydınlı Tanrıverdi, A. Geçer

Amaç

Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri'nin temel amacı, eğitimcilerin ders verme süreçlerine yönelik bilinçli veya bilinçsiz olarak kullandıkları yakla??mlar? ve bu yakla??mların altında yatan felsefi inançları saptamaktır. Bu envanter, genel olarak, bilginin aktarılmasına odaklanan **ö?retmen merkezli** yakla??mlar ile öğrencinin anlam oluşturmaya ve derin öğrenmeye odaklanan **ö?renci merkezli** yakla??mlar arasındaki ayrımı belirlemeyi hedefler.

Ölçek, eğitimcilerin kendi uygulamaları yansıtmasına yardımcı olarak, mesleki gelişim ihtiyaçları belirlenmesinde kritik bir rol oynar. Ayrıca, eğitim programları ve metodolojilerinin etkinliğini değerlendirmek ve bu bağlamda iyileştirmeler yapmak için de bir temel veri kaynağı sunar.

Yapı

Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri, genellikle iki ana boyut etrafında yapılandırılmıştır: Yüzeysel

Yakla??m ve Derin Yakla??m. Yüzeyel yakla??m, ö?retimi sadece bilgi aktar?m? ve ezberleme olarak görme e?ilimini yans?t?rken; derin yakla??m, ö?rencinin konuyu anlamas?na, ele?tirel dü?ünmesine ve bilgiyi kendi ba?lam?nda yap?land?rmas?na odaklanan ö?retim yakla??mlar?n? temsil eder.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygun olup olmad??? **psikometrik** analizlerle incelenmi?tir. Bu yap?s?sal inceleme, ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?n?n kültürel s?n?rlar içinde tutarlılı??n? sa?lamak aç?s?ndan hayati öneme sahiptir.

Geçerlik

Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri'nin Türkçe uyarlamas? sürecinde geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak belirlenen faktörlere uygun bir ?ekilde yüklendi?ini göstermeyi amaçlar.

Çal??mada, uyarlanan envanterin orijinal ölçekle ayn? faktör yap?s?n? korudu?u, faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA) tatmin edici sonuçlar verdi?i varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, çeviri ve dilsel uyarlama geçerli?i için uzman görüş?leri al?nm?? ve geri çeviri yöntemleri kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar? kapsamında, envanterin iç tutarlılık katsayılar? hesaplanm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, her bir alt boyut için hesaplanan **Cronbach Alfa** de?erlerinin, kabul edilebilir güvenilirlik s?n?rlar? (genellikle .70 ve üzeri) içerisinde oldu?u tespit edilmi?tir. Bu, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

?ç tutarlılı??n yan? sıra, ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? de?erlendirmek amac?yla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ayn? denek grubuna belirli bir zaman aral??yla uygulanan envanter sonuçlar?n?n yüksek korelasyon gösterdi?ini ortaya koyarak, ölçe?in güvenilirli?ini desteklemi?tir.

Faktör Analizi

Ö?retim Yakla??mlar? Envanteri'nin Türkçe uyarlamas?nda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmadı??n? belirlemek temel amaçlardan biri olmu?tur. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), orijinal ölçe?in ortaya koydu?u iki veya daha fazla faktörlü yap?n?n (örne?in, Yüzeyel ve Derin Ö?retim Yakla??mlar?) Türk örnekleminde de do?rulandı??n? göstermi?tir.

Yapılan analizler, modelin veriyle uyumlu olduğunu ve faktörlerin birbirlerinden bağımsız, ancak ilgili psikolojik yapıları temsil ettiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, envanterin teorik modeline sadık kaldığını ve güçlü bir yapısal geçerliğe sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Katılıyorum/Katılmıyorum veya Sıklık derecelendirmesi)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal Dil (Bilinmiyor, ancak uluslararası bir kaynaktan adapte edilmiştir).

Popülasyon Grubu: Eğitimciler, Öğretim Elemanları, Öğretmenler, Öğretmen Adayları.

Yaş Grubu: Yetkinler (Yükseköğretim ve sonrası).

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, genellikle üniversitelerde görev yapan öğretim elemanları veya belirli alanlardaki öğretmenler üzerinde yapılmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim (self-report) temelli anket.

Anahtar Kelimeler

Öğrenme Yaklaşımları, Öğretim Stilleri, Yükseköğretim, Faktör Analizi, Güvenirlilik, Öğretim Yaklaşımları, Öğretim Metotları.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Begüm Özyıldırım Tanrıverdi

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: tanriverdi@kocaeli.edu.tr

Yazışma Adresi: Kocaeli Üniversitesi (Uyarlama sırasındaki güncel adresi makalede belirtilmiştir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin ticari kullanımı ve izin koşulları hakkında spesifik bilgi sağlanmamıştır; ancak akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazarlarla iletişime geçilmesi gerekmektedir. Envanterin Türkçe uyarlama çalışması 2015 yılında yayınlanmıştır. Sorumlu yazarla iletişime,

yukarıda belirtilen e-posta adresi aracılığıyla sağlanabilir.

Uyarılma çalışmasının orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: ogretim-yaklasimlari-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Özaydın-İ-Tanrıverdi, B. ve Geçer, A. (2015). Öğretim Yaklaşımları Envanterinin Türkçe'ye uyarlanması. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6, 44-62.

Öğretim Yaklaşımları Envanterinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almadığından, bu bölüme envanter maddeleri eklenememiştir. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM